

Lausunto

24.11.2025

VN/30542/2025
VN/30542/2025-VM-7

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta. Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Hallituksen esitys liittyy niin sanottuun Omnibus I -ehdotukseen, jonka EU:n komissio antoi 26.2.2025 tavoitteenaan yksinkertaistaa yrityksiin kohdistuvaa kestävyys sääntelyä. Kyseisen muutosdirektiivin käsittely on vielä lausuntokierroksen aikana käynnissä EU:n lainsäädäntöelimissä. Koska muutosdirektiivin käsittely on vielä kesken, ei tämän tarkka sisältö ole vielä selvillä lausuntovaiheessa.

Kestävyystietojen luotettavuus

Valtiovarainministeriö pitää hyvänä ehdotusta siitä, että raportointiin veloitettujen yritysten lisäksi myös muut yritykset voivat oma-aloitteisesti sitoutua julkistamaan kestävyystietonsa raportointivelvoitteiden mukaisesti. Tämä mahdollistaa sen, että yritykset voivat halutessaan vapaaehtoisesti jättää tai aloittaa kestävyysraportoinnin, joka täyttää direktiivin vaatimukset. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että harhaanjohtavuuden ehkäisemiseksi esityksessä tehdään selkeä ero direktiivin vaatimukset täyttävän kestävyysraportoinnin sekä muun toimintakertomukseen sisällytetyn raportoinnin, joka ei täytä direktiivin vaatimuksia kestävyysraportoinnista, välillä. Valtiovarainministeriö nostaa esille huomion siitä, että esimerkiksi luottolaitosten sääntely edellyttää jatkossa, että kestävyysraportoinnin tiedot ovat johdonmukaisia muun sääntelyperusteisen ESG-raportoinnin ja ESG-suunnitelmien kanssa. Mikäli siis tällaiset toimijat julkaisevat näitä tietoja vapaaehtoisesti, niiden on oltava yhdenmukaisia yrityksen muiden raportointien ja suunnitelmien kanssa.

Kestävyysraportointivelvoitteen soveltaminen luottolaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin

Hallituksen esityksen luvussa 2.2.5 todetaan, että muutosdirektiiviehdotuksen johdosta muut yleisen edun kannalta merkittävät yritykset eli luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt jäävät soveltamisalan ulkopuolelle, eikä soveltamisala enää ottaisi huomioon tällaisia toimijoita. Valtiovarainministeriö katsoo, että selvyden vuoksi olisi aiheellista todeta, että näiden toimijoiden osalta jatkossa sovellettaisiin samoja kynnysarvoja kuin muihinkin yrityksiin.

Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittaminen

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Hallituksen esityksen luonnoksen luvussa 2.2.3 käsitellään pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittamista. Valtiovarainministeriö yhtyy näkemykseen, että muutosdirektiivi sisältää ehdotuksen, joka rajoittaisi jatkossa kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden, kuten suurten rahoitusalan yritysten, mahdollisuuksia kysyä enempää tietoja direktiivin soveltamisalaan kuulumattomilta yrityksiltä, kuin mitä komission tuleva pk-yrityksiä koskeva ns. VSME-standardi edellyttää. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kyseinen rajoitus kuitenkin koskee pelkästään kestävyysraportointidirektiiviä koskevaa raportointia, eikä kyseinen rajausta tietojen kysymiseen esimerkiksi koske EU:n rahoituslainsäädännön perusteella tarvittavien tietojen kysymistä pk-yrityksiltä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että esimerkiksi jatkossakin luottolaitos voisi kysyä myös pk-yrityksiltä kestävyystietoja, joita luottolaitos tarvitsee itseensä kohdistuvien kestävyysriskien tunnistamiseen, hallintaan ja raportointiin. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että kyseistä lukua selkeytetään entisestään niin, että rajausta koskee vain kestävyysraportointidirektiivin raportointia, jottei väärinymmärryksiä synny muutosdirektiivin ehdotuksen sisällöstä.

Hallituksen esityksen luvussa 5.2.3 käsitellään rajoituksen vaikutuksia rahoitusmarkkinatoimijoiden omien tiedonantovelvoitteiden täyttämiseen liittyen. Valtiovarainministeriö katsoo, että kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalan supistaminen muutosdirektiivin ehdotusten mukaisesti vaikeuttaa joidenkin rahoitusalan toimijoiden mahdollisuuksia täyttää niiden kestävyysraportointidirektiivistä ja EU:n rahoitusmarkkinasäätelyä tulevia velvoitteita julkisesti saatavilla olevien kestävyystietojen vähentyessä merkittävästi. Tällaisia EU:n rahoitusmarkkinalainsäädäntöjä ovat esimerkiksi EU:n luottolaitosdirektiivi ja EU:n vakavaraisuusasetus sekä EU:n kestävä rahoituksen lainsäädännöt.

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 9 arvioidaan vaikutuksia rahoitusmarkkinoille seuraavalla tavalla: ”Lähtökohtaisesti markkinatoimijat voivat itsenäisesti edellyttää rahoitusehdoissaan, että asiakasyritys antavat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen rahoitusmarkkinoiden omien informaatiovelvoitteiden täyttämiseksi. Tämä kuitenkin edellyttäne sellaista tietotarpeiden määrittely- ja yhtenäistämistyötä markkinaosapuolten kesken, joka ei liene toteutettavissa kovin lyhyellä aikaperspektiivillä.”

Valtiovarainministeriö katsoo, että tietojen pyytäminen rahoitusehdoissa on mahdollista, mutta käytännössä vaikea toimenpide toteuttaa tarvittavalla ja yhtä luotettavalla tavalla sekä siten, että hallinnollinen taakka ei kasvaisi merkittävästi. Monet rahoitussopimukset voivat olla vuosien pituisia, jolloin ehtojen muuttaminen kesken kauden voi olla haastavaa. Tämän takia valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kyseistä toimintatapaa ei voida pitää ratkaisuna EU-lainsäädäntöjen epäjohdonmukaisuuksista aiheutuviin ongelmiin, jotka aiheutuvat muutosdirektiivin ehdotusten johdosta. Valtiovarainministeriö myös nostaa esille, että rahoitusehdot eivät ole ainut mahdollinen paikka, jossa tietoja voidaan edellyttää. Rahoitusehdot ovat vain yksi esimerkkitalanne. Valtiovarainministeriö myös toteaa, että epäselväksi jää, mitä tarkoitetaan määrittely- ja yhtenäistämistyöllä markkinaosapuolten kesken.

Valtiovarainministeriö katsoo, että työ- ja elinkeinoministeriön esittelemässä valtioneuvoston U 13/2025 vp -kirjeessä on arvioitu melko kattavasti muutosdirektiivin vaikutuksia rahoitusosalalle. Jos hallituksen esityksessä koetaan tarpeelliseksi nostaa esille muutosdirektiivin vaikutuksia rahoitusosalalle, tulee vaikutusarvioiden valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan olla linjassa U 13/2025 vp -kirjeessä esitettyjen vaikutusten kanssa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan alla olevassa U 13/2025 vp -kirjeestä lainatussa tekstissä tuodaan esiin keskeisimmät vaikutukset rahoitusalan toimijoille:

”Kestävyysraportointidirektiivin tarkoittama ESG-informaatio on keskeinen perusta myös luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden omien – niin ikään kestävyysraportointidirektiivistä ja muusta EU-säätelyä juontuvien –velvoitteiden täyttämiseksi. Esimerkiksi parhailaan kansallisesti ollaan toimeenpanemassa luottolaitoksia koskevaa ja vakuutusyhtiötä koskevia EU-lainsäädäntöjä, joiden mukaan niiden on esimerkiksi arvioitava niihin kohdistuvia kestävyysriskejä, analysoitava ja hallittava niitä. Siten kestävyystietojen tiedonsaannin heikentymisellä voi olla vaikutusta riskienarviointiin ja siten epäsuorasti rahoitusvakauteen.

Jos finanssialan velvoitteet pysyvät sellaisenaan, on niiden hankittava tiedot muuta kautta direktiiviehdotuksen tullessaan sellaisenaan voimaan, etteivät päädy rikkomaan niitä koskevaa EU-lainsäädäntöä, jonka laiminlyöminen on usein sanktioitua. Täten voi olla odotettavissa, että tarvittavat tiedot hankitaan tavalla, joka aiheuttaa kustannuksia finanssialalle, mutta myös niiden rahoittamille tai vakuutetuille yrityksille eli osin niille, joilta kestävyysraportointivelvoite ehdotetaan poistettavan. Esimerkiksi finanssimarkkinatoimijat voivat oma-aloitteisesti edellyttää rahoitus- tai vakuutusehdoissaan, että asiakasyritykset antavat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen finanssimarkkinatoimijan omien velvoitteiden täyttämiseksi. Vaikka tietojen kysymistä rajoitetaan komission direktiiviehdotuksessa pk-yritysten osalta, on katsottava, että kyseinen rajoitus ei koske muiden lainsäädäntöjen velvoitteiden täyttämiseen tarvittavia tietoja. Lisäksi muut sijoittajat, joita eivät koske lainsäädännölliset

velvoitteet, mutta ovat muuten kiinnostuneita sijoituskohteidensa vastuullisuuteen ja kestävyysliittävistä riskeistä ja näkökulmista, saattavat asettaa vastaavanlaisia rahoitusehtoja.”

Kirjanpitolain 7 luvun 1 momentin yksityiskohtaiset perustelut

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että kirjanpitolain 7 luvun 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa viitataan yhteissijoitusyrityksiin ja vaihtoehtoihin sijoitusrahastoihin. Rahastosääntelyn viitekehyksessä kotimaisessa kontekstissa yhteissijoitusyrityksistä käytetään termiä sijoitusrahasto ja vaihtoehtoisista sijoitusrahastoista puolestaan termiä vaihtoehtorahasto. Valtiovarainministeriö katsoo, että selvyuden vuoksi kirjanpitolain 7 luvun 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi käyttää termejä sijoitusrahasto ja vaihtoehtoinen sijoitusrahasto.

Osastopäällikkö

Pauli Kariniemi

Hallitussihteeri

Monika Vainio

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi TEM TTM YSI Sisämarkkinat, Timo Kaisanlahti

VN/30542/2025-VM-7

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: